

101 94
6/93

4482

UKD 621 95 272 36

OBRABIARKI I URZĄDZENIA DO OBRÓBK METALI	NORMA BRANŻOWA	BN-81 4423-31
	Oprządkowanie Tulejki wiertarskie i elementy ustalające	Zamiast ¹⁾
		Grupa katalogowa 0427

1. WSTĘP

Tablica 1

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy są tulejki wiertarskie wraz z elementami ustalającymi stosowanymi w oprządkowaniu

1.2. Określenia. Wielkość nominalną stanowi

- a) dla tulejek wiertarskich stałych - średnica D i długość l w mm,
- b) dla tulejek wiertarskich wymiennych i zmiennych - średnica D i długość l_s w mm,
- c) dla wkrętów zabezpieczających - oznaczenie wielkości gwintu M i długość całkowita l_g w mm,
- d) dla płytek zabezpieczających - średnica d_s i wysokość l_{11} w mm

2. PODZIAŁ I OZNACZENIE

2.1. Rodzaje - wg tabl 1.

2.2. Odmiany tulejek wiertarskich wymiennych PLTc.

W zależności od przeznaczenia rozróżnia się

- a) tulejki przeznaczone do prowadzenia wiertła, wyróżnione jednym rowkiem na kołnierzu,
- b) tulejki przeznaczone do prowadzenia rozwiertaka zdzieraka wyróżnione dwoma rowkami na kołnierzu,
- c) tulejki przeznaczone do prowadzenia rozwiertaka wykańczacza bez wyróżnienia rowkami

2.3. Klasy dokładności tulejek wiertarskich stałych PLTa i PLTb. W zależności od dokładności wykonania rozróżnia się

- a) klasę I wyróżnioną w oznaczeniu symbolem I,
- b) klasę II wyróżnioną w oznaczeniu symbolem II.

2.4. Sposób budowy oznaczenia. Oznaczenie tulejki wiertarskiej, wkręta zabezpieczającego lub płytki zabezpieczającej powinno zawierać następujące dane

Symbol wg PN-61/M-02814	Nazwa	Szkic
PLTa	Tulejki wiertarskie stałe bez kołnierza	
PLTb	Tulejki wiertarskie stałe z kołnierzem	
PLTc	Tulejki wiertarskie wymienne	
PLTg	Tulejki wiertarskie zamienne	
PLTh	Wkręty zabezpieczające do tulejek wiertarskich	
PLTk	Płytki zabezpieczające do tulejek wiertarskich	

¹⁾PN-60/M-61251, PN-60/M-61252, PN-60/M-61253, PN-60/M-61257, PN-60/M-61258, PN-60/M-61259.

Zgłoszona przez Instytut Obróbki Skrawaniem
Ustanowiona przez Dyrektora Zjednoczenia Przemysłu Obrabiarkowego PONAR dnia 19 stycznia 1981 r
jako norma obowiązująca od dnia 1 lipca 1981 r
(Dz Norm i Miar nr 7/1981 poz 36)

- a) symbol wg PN-61/M-02814,
 b) wielkość nominalną wg 1 2 i tabl 2 - 5
 c) tolerancję otworu (tylko dla PLTc w przypadku prowadzenia rozwiertaka wykańczaka),
 d) numer normy (BN-81/4423-31)

2.5. Przykład oznaczenia

- a) tulejki wiertarskiej stałej z kołnierzem o średnicy $D = 8$ mm i długości $l = 16$ mm, klasy I

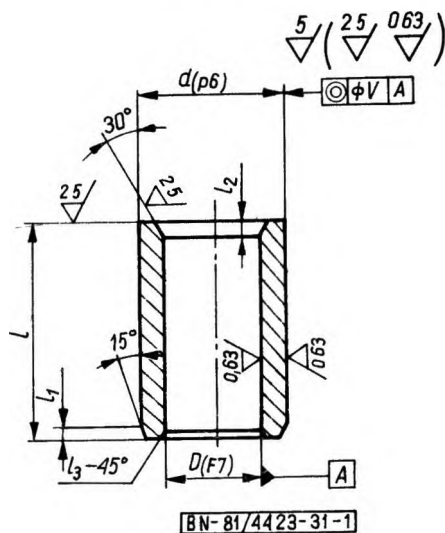
PLTb 8 x 16 I BN-81/4423-31

- b) tulejki wiertarskiej wymiennej o średnicy $D = 11,25$ mm i długości $l_5 = 16$ mm, przeznaczonej do prowadzenia wiertła

PLTc 11,25 x 16 BN-81/4423-31

- c) tulejki wiertarskiej wymiennej o średnicy $D = 12$ mm i długości $l_5 = 16$ mm, przeznaczonej do prowadzenia rozwiertaka wykańczaka dla otworu z tolerancją H7

PLTc 12 x 16 - H7 BN-81/4423-31

Rys 1

- d) tulejki wiertarskiej zamiennej o średnicy $D = 10$ mm i długości $l_5 = 16$ mm

PLTg 10 x 16 BN-81/4423-31

- e) wkręta zabezpieczającego o wielkości gwintu $M = M6$ i długości $l_8 = 18$ mm

PLTh M6 x 18 BN-81/4423-31

- f) płytki zabezpieczającej o średnicy $d_5 = 16$ mm i długości $l_{11} = 10$ mm

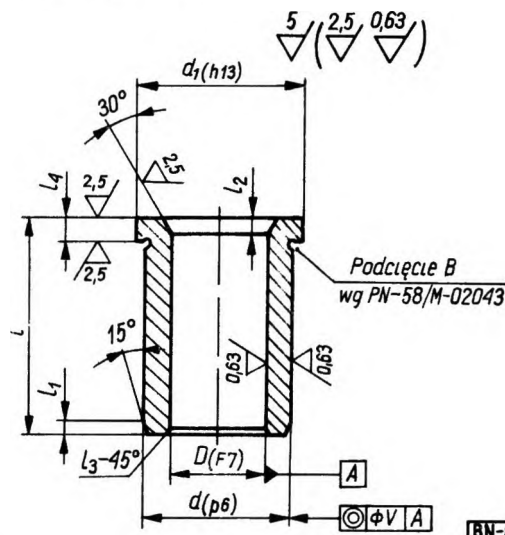
PLTk 16 x 10 BN-81/4423-31

3. WYMAGANIA

3.1. Wymiary w mm

- a) Tulejki wiertarskie stałe bez kołnierza PLTa - wg rys 1 i tabl 2.

- b) Tulejki wiertarskie stałe z kołnierzem PLTb - wg rys 2 i tabl 2.

Rys 2

Tablica 2

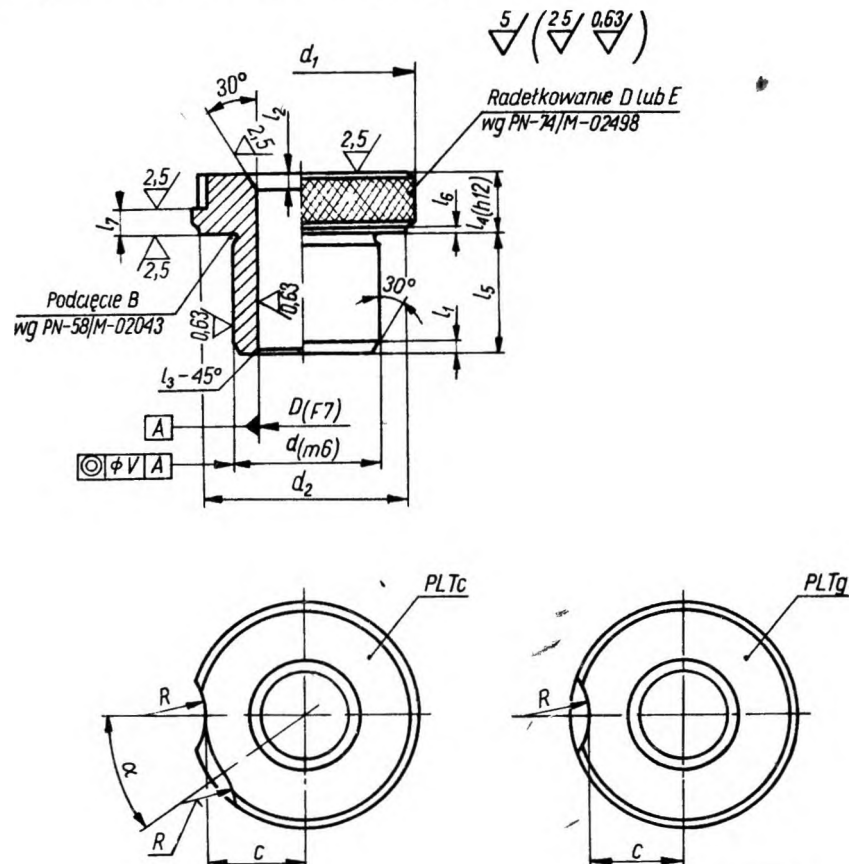
Zakresy średnic <i>D</i>	<i>d</i>	<i>d</i> ₁	<i>l</i>			<i>l</i> ₁	<i>l</i> ₂	<i>l</i> ₃	<i>l</i> ₄	Wartość tolerancji <i>V</i>		Zalecane średnice <i>D</i>				
			tulejki krótkie	tulejki długie	tulejki bardzo długie					klasa I	klasa II					
0 – 1	3	6	6	9	–	1	1	0,2	2	0,005	0,010	1				
1 – 1,8	4	7										1, 1, 1, 2, 1, 4, 1, 5, 1, 6, 1, 8				
1,8 – 2,6	5	8							2, 0, 2, 2, 2, 5							
2,6 – 3,3	6	9	2, 8, 3, 0, 3, 2													
3,3 – 4	7	10	8	12	16			2, 5	3			0,005	0,010	3, 5, 3, 7, 4, 0		
4 – 5	8	11												4, 3, 4, 5, 5, 0		
5 – 6	10	13	10	16	20			1,25	1, 5			0,5	3	0,005	0,010	5, 3, 5, 5, 6, 0
6 – 8	12	15														6, 5, 7, 0, 8, 0 ¹⁾

cd tabl 2

Zakresy średnic D	d	d_1	l			l_1	l_2	l_3	l_4	Wartość tolerancji V		Zalecane średnice D
			tulejki krótkie	tulejki długie	tulejki bardzo długie					klasa I	klasa II	
8 - 10	15	18	12	20	25	1,5	2	0,5	3	0,005	0,010	8,5, 9,0, 10,0 ¹⁾
10 - 12	18	22							4			11, 12 ¹⁾
12 - 15	22	26	16	28	36	1,5	2	0,5	4	0,006	0,012	13, 14, 15 ¹⁾
15 - 18	26	30										16, 17; 18 ¹⁾
18 - 22	30	34	20	36	45	1,5	2	0,5	4	0,006	0,012	19, 20, 21, 22 ¹⁾
22 - 26	35	39										23, 24, 25, 26 ¹⁾
26 - 30	42	46	25	45	56	2,5	3	1,0	5	0,008	0,016	28, 30 ¹⁾
30 - 35	48	52										32, 35 ¹⁾
35 - 42	55	59	30	56	67	2,5	3	1,0	5	0,008	0,016	36, 38, 40, 42 ¹⁾
42 - 48	62	66										44, 45, 48 ¹⁾
48 - 55	70	74	35	67	78	3	4	1,0	6	0,008	0,016	50, 52, 55 ¹⁾
55 - 63	78	82										56, 60, 62 ¹⁾
63 - 70	85	90										68, 70 ¹⁾

1) Średnice tulejek pośredniczących stosowanych do współpracy z tulejkami wymiennymi

c) Tulejki wiertarskie wymienne PLTc i zamienne PLTg - wg rys. 3 i tabl. 3.

BN-81/4423-31-3

Rys 3

Tablica 3

Zakresy średnic D	d	d ₁	d ₂	l ₁	l ₂	l ₃	l ₄	l ₅			l ₆	l ₇	R	α	Wartość tolerancji V	Zalecane średnice D			
								krótkie	długie	bardzo długie						dla tulejek PLTc prowadzących			dla tulejek PLTg
																wierćto	rozwiertak zdzierak	rozwiertak wykanczak	
0 – 4	8	15	12	1,0	1,0	0,5	8	10	16	-	3	4,5	7,0	65	0,005	2,9,	3, 4		1, 1, 1, 1,2, 1, 4, 1,5, 1,6, 1,8, 2, 2,2, 2,5, 2,8, 3, 3,2, 3,5, 3,7, 4
																3,2,			
																3,7,			
																3,9			
4 – 6	10	18	15	1,25	1,5	0,5		12	20	25	1	6			0,005	4,3, 4,9, 5,3, 5,8,	5, 6		4, 3, 4,5, 5, 5,3, 5,5, 6
																6,5, 6,8, 7,8,			
6 – 8	12	22	18				10				4	7,5	60		0,005	8,5, 8,8, 9,8,	9, 10		8,5, 9, 10,
																10,25, 11,25,			
8 – 10	15	26	22	1,5	2			16	28	36		9,5	8,5	50				11, 12	
10 – 12	18	30	26				12	20	36	45		5,5	13	10,5	35	0,006	12,25, 13,25, 14,25,	12,8, 13,8, 14,8,	13, 14, 15, 15,

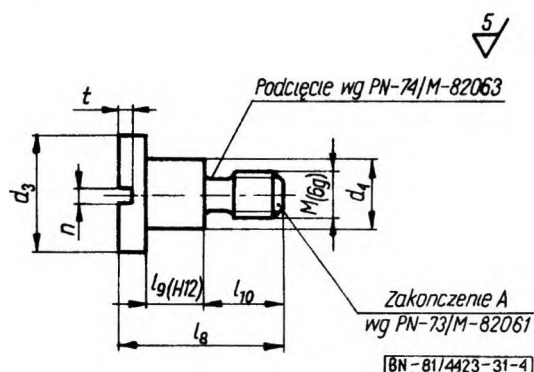
cd tabl 3

Zakresy średnic D	d	d_1	d_2	l_1	l_2	l_3	l_4	l_5			l_6	l_7	c	R	α	Wartość tolerancji V	Zalecane średnice D			
								krótkie	długie	bardzo długie							dla tulejek PLTc prowadzących			dla tulejek PLTg
																	wiertło	rozwiertak zdzierak	rozwiertak wykańczak	
15 – 18	26	39	35		2			20	36	45	1	4	15,5		35		15, 16, 17,	15,8, 16,8, 17,8,	16, 17, 18,	16, 17, 18,
18 – 22	30	46	42				12	25	45	56	5,5	19	10,5				18, 19, 20, 20,5,	18,8, 19,8, 20,75, 21,75,	19, 20, 21, 22,	19, 20, 21, 22,
22 – 26	35	52	46			1,0					1,5	22			30	0,006	22,5, 23, 23,5, 24,5,	23,75, 24,75, 25,75,	24, 25, 26,	23, 24, 25, 26,
26 – 30*	42	59	53	2,5	3							25,5					25,5, 26,5, 28,5,	26,75, 27,75, 29,75,	27, 28, 30,	28, 30,
30 – 35	48	66	60					30	45	67		28,5					-	-	-	32, 34,
35 – 42	55	74	68				16				2,0	32,5	12,5		25	0,008	-	-	-	36, 38, 40, 42,
42 – 48	62	82	76	3,0	3,5			35	67	78		36,5					-	-	-	44, 45, 48,

d) Wkręty zabezpieczające PLTh do tulejek wiertarskich

- wg rys. 4 i tabl. 4.

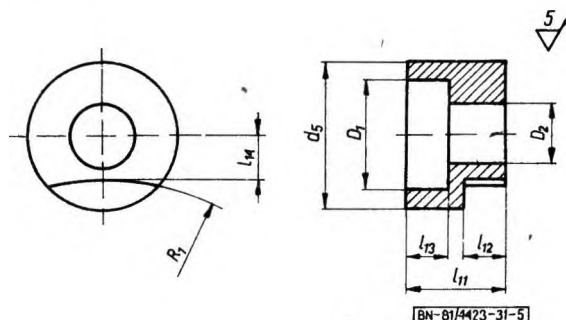
Rys 4

Tablica 4

M		M5	M6	M8	M10
l_8 dla tulejek	PLTa	18	22	27	38
	PLTb	15	18	22	32
d_3		13	16	20	24
d_4		7,5	9,5	12	15
l_9 dla tulejek	PLTa	6	8	10,5	13
	PLTb	3	4	5,5	7
l_{10}		9	10	11,5	18,5
t	min	1,2	1,44	1,92	2,4
	max	1,8	2,16	2,88	3,6
n		1,2	1,6	2,0	2,5
Zakresy średnic tulejek PLTc lub PLTg D		0-6	6-12	12-30	30-48

e) Płytki zabezpieczające PLTk do tulejek wiertarskich

- wg rys. 5 i tabl. 5

Tablica 5

d_5		13	16	20	24
l_{11} dla tulejek	PLTa	11	14	17	22
	PLTb	8	10	12	16
D_1		10	12	15	18
D_2		5,1	6,1	8,1	10,1
l_{12} dla tulejek	PLTa	6	8	10,5	13
	PLTb	3	4	5,5	7
l_{13}		4	5		7
l_{14}		3,7	4,7	6,2	7,5
R_1		9,5	15	30	80
Zakresy średnic tulejek PLTc lub PLTg D		0-6	6-12	12-30	30-48
Wymiary gwintu do połączeń		M5	M6	M8	M10

3.2. Materiał, obróbka cieplna i wykonanie - wg tabl. 6

Tablica 6

Nazwa	Materiał	Wykonanie
Tulejki wiertarskie	dla $D \leq 18$ mm - stal węglowa narzędziowa wg PN-78/H-85020	hartowanie do twardości (62-64) HRC
	dla $D > 18$ mm - stal węglowa konstrukcyjna wyższej jakości ogólnego przeznaczenia wg PN-75/H-84019, gatunki o wytrzymałości $R_m \geq 380$ MPa	nawęglanie i hartowanie do twardości min 60 HRC
Wkręty zabezpieczające	stal węglowa konstrukcyjna wyższej jakości ogólnego przeznaczenia wg PN-75/H-84019, gatunki o wytrzymałości $R_m \geq 600$ MPa	ulepszanie do twardości (25-28) HRC, oksydowanie chemiczne
Płytki zabezpieczające		ulepszanie do twardości (35-40) HRC, oksydowanie chemiczne

3.3. Cechowanie. Na tulejce wiertarskiej wymiennej lub zamiennej powinny być umieszczone co najmniej następujące dane

- wielkość nominalna,
- tolerancja rozwierconego otworu (w przypadku tulejki PLTc do prowadzenia rozwiertaka wykańczaka)

Tulejek stałych oraz płytek i wkrętów zabezpieczających nie cechuje się

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę - Instytut Obróbki Skrawaniem, Kraków

2. Istotne zmiany w stosunku do PN-60/M-61251, PN-60/M-61252, PN-60/M-61253, PN-60/M-61257, PN-60/M-61258 i PN-60/M-61259

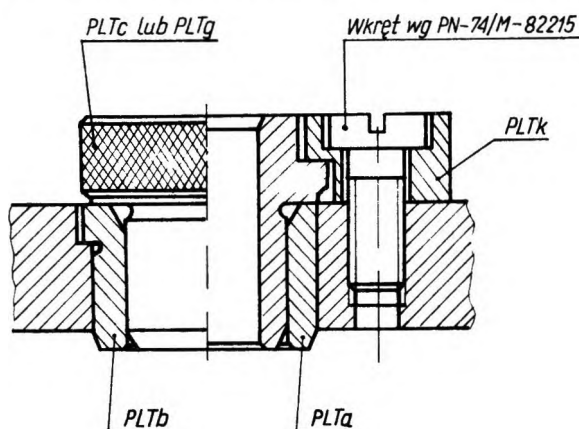
- a) całość zagadnienia objęto jedną normą branżową,
- b) usunięto odmiany tulejek stałych,
- c) szeregi wymiarów D , d_1 , l , l_1 , l_2 , l_6 doprowadzono do zgodności z ISO 4247-1977,
- d) wprowadzono tulejki bardzo długie wg ISO 4247-1977,
- e) odchyłki doprowadzono do zgodności z PN-68/M-02138,
- f) sposoby zabezpieczeń tulejek doprowadzono do zgodności z ISO 4248-1978,
- g) zamiast gatunków materiałów określono minimalną wymaganą wytrzymałość i twardość

3 Normy związane

PN-75/H-84019 Stal węglowa konstrukcyjna wyższej jakości ogólnego przeznaczenia Gatunki
 PN-72/H-84020 Stal węglowa konstrukcyjna zwykłej jakości ogólnego przeznaczenia Gatunki
 PN-78/H-85020 Stal węglowa narzędziowa Gatunki
 PN-58/M-02043 Podcięcia obróbkowe
 PN-74/M-02498 Radetkowanie Rodzaje i podziały
 PN-61/M-02814 Klasyfikacja i znakowanie przyrządów pomocniczych Dział P
 PN-76/M-61006 Oprzyrządowanie Zakończenia wprowadzające elementów walcowych
 PN-73/M-82061 Zakończenie śrub i wkrętów z gwintem metrycznym
 PN-74/M-82063 Gwinty metryczne Wymiary wyjść i podcięć oraz nadmiary długości gwintów i głębokości otworów
 PN-74/M-82215 Wkręty ze łbem walcowym

4. Dokumenty międzynarodowe

ISO 4247-1977 Jig bushes and accessories for drilling purposes-Dimensions
 ISO 4248-1978 Jig bushes - Definitions and nomenclature

RWPG PC 3482-72 Втулки кондукторные. Типы

PC 3484-72 Втулки кондукторные постоянные с буртиком. Основные размеры

PC 3485-72 Втулки кондукторные сменные и быстросменные. Основные размеры

PC 3486-72 Втулки кондукторные промежуточные. Основные размеры

5 Zakres zgodności z dokumentami międzynarodowymi

a) Norma ISO 4248-1978 podaje definicje poszczególnych rodzajów tulejek, ustala symbole i oznaczenia ważniejszych parametrów tulejek oraz określa sposoby zabezpieczeń tulejek wiertarskich. Niniejsza PN jest częściowo zgodna z normą ISO w zakresie rodzajów tulejek i sposobów ich zabezpieczenia oraz wyboru parametrów wymiarowych. Nie podaje natomiast definicji tulejek oraz nazw parametrów wymiarowych. Do PN nie wprowadzono również nie stosowanego w kraju zabezpieczenia tulejek zamiennych i wymiennych za pomocą kołka. Norma ISO 4247-1977 ustala wymagania wymiarowo-kształtowe elementów określonych normą ISO 4248-1978. Postanowienia normy PN są zgodne z normą ISO 4247-1977. Różnice występują tylko w zakresie tolerancji średnic d .

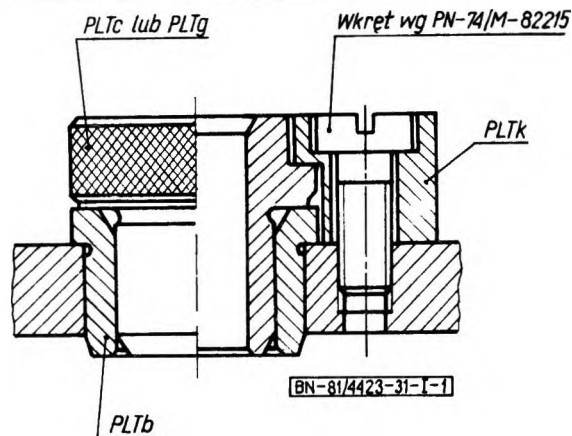
b) Niniejsza norma jest zgodna z zaleceniem PC 3482-72 określającym podział i definicje tulejek wiertarskich. Pozostałe zalecenia RWPG ustalają tylko szeregi średnic wewnętrznych i długości dla poszczególnych rodzajów tulejek. Wymiary te nie są zgodne z ISO 4247-1977. Tulejki wiertarskie o wymiarach zgodnych z zaleceniami RWPG nie są stosowane w kraju.

6. Symbol wg SWW - 0642-341 - 4

7. Autor projektu normy - mgr inż. Jacek Wojtal - Instytut Obróbki Skrawaniem w Krakowie

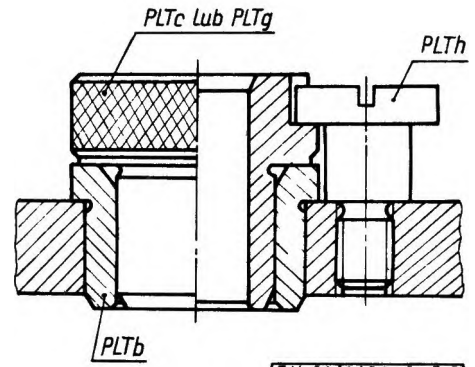
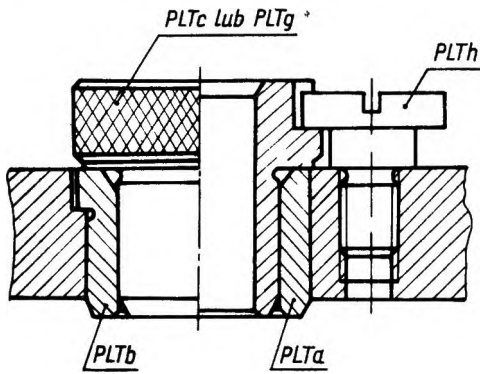
8. Sposoby zabezpieczenia tulejek zamiennych i wymiennych

a) Tulejka wiertarska zamienna i wymienna zabezpieczona za pomocą płytki zabezpieczającej - wg rys. I-1

Rys. I-1

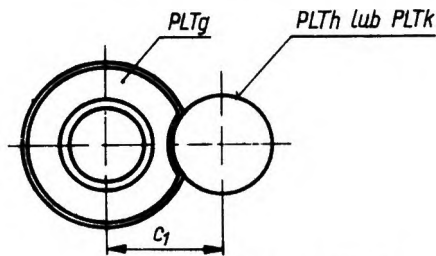
b) Tulejka wiertarska zamienna i wymienna zabezpieczona za pomocą wkręta zabezpieczającego – wg rys 1-2

BN-81/4423-31-1-2

Rys 1-2

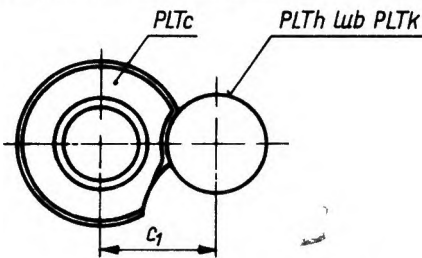
c) Tulejka wiertarska zamienna z płytką zabezpieczającą lub wkrętem zabezpieczającym – wg rys 1-3 i tablicy

BN-81/4423-31-1-3

Rys 1-3

d) Tulejka wiertarska wymienna z płytką zabezpieczającą lub wkrętem zabezpieczającym – wg rys 1-4 i tablicy

BN-81/4423-31-1-4

Rys 1-4

D tulejek PLTc i PLTg		C ₁
od	do	
0	4	13,5
4	6	15,0
6	8	16,5
8	10	18,5
10	12	20,5
12	15	25,5
15	18	28,0
18	22	31,5
22	26	38,5
26	30	42,0
30	35	45,5
35	42	49,5
42	48	53,5

BN-81/4423-31

na str 5, (w tabl 3), dla parametru l_7 , dla zakresu średnic 15—18, zamiast podanej wartości 4, powinno być 5,5,

na str 8, w tablicy **INFORMACJI DODATKOWYCH**, dla parametru C_1 powinny być podane kolejno od góry w dół następujące wartości 11,5, 13, 16, 18, 20, 23,5, 26, 29,5, 32,5, 36, 41, 45, 49,